

DİL BİLGİSİ

SORU BANKASI

- TYT, KPSS VE DGS İÇİN UYGUNDUR
- PRATİK KONU ÖZETLERİ
- YENİ NESİL SORULAR
- DENEME SINAVLARI
- ÖSYM SORULARI

Cüneyt UZUNLU
Tufan KAYA
Harun DERİN
Mikail OZTAŞ

Hız ve Renk Uzaktan Eğitim Kanalı'nda
Konu anlatımı ve daha fazlası!

● Kitabımızı Tanıyalım!

1

Pratik Konu Özetleri

Konuların kavranmasına yönelik pratik eğlenceli kısa ve öz bilgiler verilmiştir.

2

Zorluk Düzeyine Göre Düzenlenmiş Testler

Kolaydan zora göre soru ve test dizilimiyle kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmek amaçlanmıştır.

3

Basamaklı Zaman Yönetimi

Zaman yönetimi becerisi kazandırılmak amaçlanmıştır.

4

Deneme Sınavları

ÖSYM sınav soruları doğrultusunda hazırlanan denemelerle bilgi ve becerinizi değerlendirmeniz amaçlanmıştır.

5

ÖSYM Soruları

Son beş yılın çıkmış dil bilgisi sorularına yer verilmiştir.

G. KOORDİNATÖR:
Harun DERİN

YAZAR:
Cüneyt UZUNLU
Tufan KAYA
Harun DERİN
Mikail ÖZTAŞ

EDİTÖR:
Nuri SOYUDURU

Copyright © Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Hangi amaçla olursa olsun,
bu kitabın tamamının ya da bir kısmının,
kitabı yayımlayan yayınevinin önceden
izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi
ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması,
yayımlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN: 978-605-7530-68-4

1709 - 7 - 21

www.hizrenk.com

hizrenk@isler.com.tr

@hizveren

SUNUŞ

Sevgili Öğrenciler,

Hepiniz hedeflerinize ulaşmak için sınavlara giriyorsunuz. Bu sınavlara hazırlık süreci uzun, yorucu ve sabır isteyen bir yolculuk. HIZ ve RENK YAYINCILIK olarak bu uzun yolculukta sizlerin destekçisi ve rehberi olmayı bir görev bilmekteyiz. Bu anlayışla hazırladığımız soru bankalarımızla sınavlara hazırlık sürecinde başarınızı daha yukarılara taşımak ve istediğiniz hedefe sizleri ulaştırabilmek temel amacımızdır.

DİL BİLGİSİ SORU BANKASI, öğrencilerimizi, ÖSYM tarafından hazırlanan tüm sınavlara ve ÖSYM soru tiplerine adapte edebilme düşüncesiyle oluşturulmuş eşsiz bir yardımcıdır. Ayrıca “Basamaklı Zaman Yönetimi”ne göre kurgulanan testler zaman yönetimi konusunda da sizlere önemli bir kazanım sağlayacaktır.

Kitabımızdaki

- “MAVİ TESTLER”, ilgili konunun en üst düzeyde kavranmasını amaçlamaktadır. Her ünitenin başında bulunan bu testleri dikkatle çözmeniz ve bu testlerde kaçırdığınız sorulardan hareketle eksiklerinizi tespit ederek konu tekrarı yapmanız, konuyu daha iyi kavramanızı sağlayacaktır.

- “KIRMIZI TESTLER”, konunun pekiştirilmesinde ve öğrenilenlerin kalıcı olmasında önemli rol üstlenmektedir. Bu testler sayesinde bilgileriniz daha da sağlamlaşacaktır.

- “TURUNCU TESTLER”, ÖSYM sorularına uyum sağlamanızda size rehber olacak testlerdir.

ÖSYM sınav soruları paralelinde, özgün sorulardan oluşan bu testler ile sınav sorularını daha kolay analiz edebilecek ve sınavlara gerçek anlamda hazır olacaksınız.

Titiz bir çalışmanın ürünü olan DİL BİLGİSİ SORU BANKAMIZ, MEB’in müfredat programıyla ve ÖSYM’nin soru tarzlarıyla bire bir uyumludur.

Kitabın hazırlanmasında büyük emekleri geçen yazarlarımız Sayın Harun DERİN, Mikail ÖZTAŞ, Cüneyt UZUNLU ve Tufan KAYA’ya; kitaptaki soruları titizlikle inceleyen değerli hocamız Sayın Adnan DERİN’e, editörümüz Nuri SOYUDURU’ya ve dizgi ve tasarım uzmanımız Raşit SAVAŞ’a teşekkür ederiz.

Başarılarınıza Hız ve Renk katabilmek dileğiyle...

HIZ VE RENK YAYINCILIK

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE DİL BİLGİSİ

Ses Bilgisi	5
Yazım Kuralları	21
Noktalama İşaretleri.....	43
Biçim Bilgisi (Sözcükte Yapı).....	61
Sözcük Türleri.....	89
İsimler (Adlar)	95
Sıfatlar ve Sıfat Tamlamaları	109
Zamirler	123
Zarflar	135
Edat, Bağlaç ve Ünlem	147
Fiiller.....	159
Fiilde Kip Kişi.....	161
Ek Fiil	169
Fiilde Yapı (Yapısına Göre Fiiller)	175
Fiilimsiler (Eylemsiler)	185
Fiilde Çatı	195
Cümle Öğeleri	207
Cümle Türleri	229
Anlatım Bozuklukları	247

KONDİSYON DENEMELERİ

Deneme -1	265
Deneme -2.....	267
Deneme -3.....	269
Deneme -4.....	271
Deneme -5	273

ÇIKMIŞ SORULAR

YGS - 2016	275
YGS - 2017	277
TYT - 2018	279
TYT - 2019	281
TYT - 2020	283
CEVAP ANAHTARI	285

Bu Bölüm Sorularını Çözmeden Önce
Kitabın Yazarlarından Konu Anlatım
Videolarını İzlemeyi Unutmayın.

Ses Bilgisi 1

Ses Bilgisi 2

SES BİLGİSİ

ÜNLÜLER

	DÜZ		YUVARLAK	
	GENİŞ	DAR	GENİŞ	DAR
KALIN	a	ı	o	u
İNCE	e	i	ö	ü

ÜNSÜZLER

Sürekli Sert Ünsüzler	f, h, s, ş
Süreksiz Sert Ünsüzler	ç, k, p, t
Sürekli Yumuşak Ünsüzler	ğ, j, l, m, n, r, v, y, z
Süreksiz Yumuşak Ünsüzler	b, c, d, g

ÜNLÜ UYUMLARI

BÜYÜK ÜNLÜ UYUMU (KALINLIK - İNCELİK UYUMU)

Türkçe sözcüklerde kalın ünlülerden sonra kalın, ince ünlülerden sonra ince ünlüler gelir.

a, ı, o, u → a, ı, o, u e, i, ö, ü → e, i, ö, ü
(Kalın) → (Kalın) (İnce) → (İnce)

boyunduruk ✓ gelincik ✓
kalemlik ✗ sinema ✗

KÜÇÜK ÜNLÜ UYUMU (DÜZLÜK - YUVARLAKLIK UYUMU)

Türkçe sözcüklerde düz ünlülerden sonra düz, yuvarlak ünlülerden sonra düz - geniş ya da dar - yuvarlak ünlüler gelir.

a, e, ı, i → a, e, ı, i o, ö, u, ü → a, e, u, ü
(Düz) → (Düz) (Yuvarlak) (Düz (Yuvarlak geniş) dar)

kabak ✓ koyun ✓
karpuz ✗ doktor ✗

SES OLAYLARI

ÜNSÜZ SERTLEŞMESİ (ÜNSÜZ BENZEŞMESİ)

Sert ünsüzle biten bir sözcüğe yumuşak ünsüzlerden "c, d, g" ile başlayan bir ek geldiğinde, ekin başındaki ünsüz değişerek sertleşir.

Çalışkan çocuk, ağaçtan oyuncak yapmıştı.
-gan -dan -dı

ÜNSÜZ DÜŞMESİ

Türkçede "k" ünsüzü ile biten bir sözcüğe "-cik, -cek, -li" ekleri getirildiğinde sözcüğün sonundaki "k" ünsüzü düşer.

Yükselerek raftaki küçücük tabağı görebildi.
yüksek-l küçük-cük

ÜNSÜZ YUMUŞAMASI (ÜNSÜZ DEĞİŞİMİ)

“p – ç – t – k” sert ünsüzlerden biri ile biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde, bu sözcüğün sonundaki ünsüz yumuşayarak “b – c – d – ğ (g)”ye dönüşür.

Ağaca konan leyleğin kanadı yaralanmış.

ÜNLÜ TÜREMESİ

- ◆ Bazı sözcükler “-cık, -cik, -cuk, -cük” küçültme eki aldıklarında sözcük ile küçültme eki arasında bir ünlü türemesi meydana gelir.

Sabah çıkarken biricik kızına azıcık takılmayı unutmazdı.

- ◆ Bazı pekiştirilmiş sözcüklerde de ünlü türemesi meydana gelebilmektedir.

Tilkiler güpegündüz kümesin etrafını çepçevre sarmış.

ÜNLÜ DÜŞMESİ

Çekim eki alan bazı sözcüklerde ünlü düşmesi olur.

Aklımızdan önce gönümüzü doyurmalıyız.

Akil-ımız gönül-ümüz

- ◆ Yapım eki alan bazı sözcüklerde ünlü düşmesi olur.

Uyku esnasında dişinin sızladığını söyledi.

Uyu-ku sızı-la

- ◆ Bazı birleşik sözcüklerin oluşumunda ünlü düşmesi olur.

Kahvaltı sonrasında kalemimi kaybetti.

Kahve+altı kayıp+etti

NOT: İki sözcük birleştiğinde iki ünlü yan yana gelemeceğinden biri düşer buna **ünlü aşınması** da denir.

KAYNAŞTIRMA

Türkçede iki ünlü yan yana gelmez. Ünlü ile biten bir sözcüğe ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde iki ünlünün arasına “y, ş, s, n” ünsüzlerinden biri getirilir. Bu ünsüzler kaynaştırma ünsüzleridir.

"Ş" Kaynaştırma Ünsüzü

Üleştirme sayılarda kullanılır.

İkişer kişilik masalar hazırlandı.

"S" ve "N" Kaynaştırma Ünsüzü

Genellikle tamlamalarda kullanılır.

Masanın çekmececi çıkmış.

"Y" Kaynaştırma Ünsüzü

Türkçenin genel kaynaştırma sesidir; ş, s ve n'nin kullanılmadığı yerlerde kullanılır.

Pencereyi açıp dışarıya bakmış.

NOT: Kaynaştırma ünsüzleri ÖSYM tarafından ünsüz türemesi olarak kabul edilmiştir.

ÜNSÜZ TÜREMESİ

- ◆ Bir isme ünlü ile başlayan ek ya da et-/ol- yardımcı fiili getirildiğinde bir ünsüzün ortaya çıkmasına ünsüz türemesi denir. Çoğunlukla Arapça sözcüklerde görülür.

Zannımca amcam suçluyu **af**letmiş.

ULAMA

Ünsüzle biten bir sözcükten sonra ünlü ile başlayan bir sözcük geldiğinde iki sözcük birbirine bağlanarak okunur. Bu kurala **ulama** denir.

Arılar için çalışmak bir ihtiyaçtan öte eğlencedir sanıyorum.

NOT: Sözcüklerin arasında herhangi bir noktalama işareti varsa ulama yapılamaz.

Genç, adamın karşıya geçmesine yardım etti.

ÜNLÜ DARALMASI

- ◆ "a - e" geniş ünlüleri ile biten fiillere "-yor" eki getirildiğinde, fiilin sonundaki geniş ünlüler daralarak "ı - i - u - ü" dar ünlülerine dönüşür.

Herkes gelince konuşmaya başlıyor, kimseye söz hakkı vermiyordu. **başla-yor**

verme-yor

- ◆ Kaynaştırma harfi, "de-" ve "ye-" fiillerinde ünlü daralmasına sebep olur.

Eve gelince yiyecek bir şey yok mu, diyecek **ye-(y)ecek** **de-(y)ecek**

ÜNLÜ DEĞİŞİMİ

"ben, sen" sözcüklerine ismin -e hâli (yönelme durumu) eki getirildiğinde kökteki e sesleri a'ya dönüşür; buna ünlü değişimi denir.

Bana söylediğini sana da söyler.

(ben)

(sen)

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcüğün büyük ünlü uyumuna aykırılık nedeni diğerlerinden farklıdır?

- A) Benim çocukken bildiğim İstanbul, balkonlarımızda oturup gemileri seyrettiğim bir tiyatro sahnesi gibiydi.
- B) Cehennemi yeryüzünde yaşayan Mattia Pascal, zoraki bir evliliğin cenderesinde sıkışmış ve çareyi kaçmakta bulmuştur.
- C) Bacağındaki yara gibi yüreğindeki yara da kabuk bağlamayacak mıydı?
- D) Sabahleyin erkenden evden çıkan Selin, başına neler geleceğinin farkında değildi.
- E) Gel, sen de bize katıl diyordu ancak onun samimiyetine bir türlü inanamıyordum.

2. I. Egosu yüksek insanlar asla hata yapabileceğini kabul etmez.
II. Sabunu çok kullanmak bir gelişmişlik göstergesi kabul ediliyor.
III. Ceviz kabuğunu doldurmayacak konuları tartışıp birbirimizi üzmemeliyiz.
IV. Her yıl eylülde okulların açılmasıyla başlayan telaş haziranda sona eriyor.
V. Senden ses gelmeyince beni duymadığını düşün-
düm.

Yukarıdaki numalaranmış cümlelerin hangisinde küçük ünlü uyumuna uymayan bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük ünlüyle başlayan bir ek aldığına ünsüz yumuşaması oluşur?

- A) Her insanın sahip olması gereken ahlâk bozulursa toplumun düzeni de bozulur.
- B) Son günlerdeki salgın, cumhuriyet tarihinin en büyük sağlık sorunlarından biriydi.
- C) Anadolu el sanatlarından olan sepet işçiliği son birkaç ustayla hâlâ sürdürülüyordu.
- D) Zırlı bir araç türü olan tank ordunun olmazsa olmazlarından biridir.
- E) Şiirin ahenk özelliklerinden biri olan hece ölçüsü bizim millî ölçümümüzdür.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz benzeşmesine uğramış bir sözcük yoktur?

- A) Kendisine yapılan bu haksızlığı, bu saygısızlığı içine sindiremiyordu.
- B) İnsanlar barınacak yerler yaptı, yiyeceğini pişirerek yemeye başladı.
- C) Birçok sanatçının sanat dünyasından silinip gitmesinin nedeni, özgün yapıtlar ortaya koymamasıdır.
- D) Yazarın uzun süre yaşadığı bu ev, çocukları tarafından müzeye dönüştürülmüş.
- E) Bir kamu kuruluşuna ait konukevinin önünde fotoğraf çektikten sonra oradan ayrıldık.

5. "Devletin" sözcüğünde —, "bağrı" sözcüğünde —, "inliyor" sözcüğünde —, "büyük" sözcüğünde —, "affet" sözcüğünde — vardır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Ünlü daralması
B) Ünsüz düşmesi
C) Ünsüz benzeşmesi
D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz türemesi

6. 1905'e gelindiğinde gezegende işlere kol gücünden ziyade zekânın yön verdiği netleşmişti. Bu nedenle Fransızlar, Psikolog Alfred Binet'ten bir zekâ testi hazırlamasını istemişti. Böylece ilk IQ testi ortaya çıkmıştı. Bu test; hafıza, algı keskinliği, tepki hızı, kavrayış gücü, muhakeme, karar verme, öz eleştirisi gibi birçok niteliği ölçüyordu.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangisinde ünsüz yumuşaması yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ulama yoktur?

- A) Yaşamaktan öte özür bulamayınca aşka
Sonuçları bir bir gözden geçiriyorum.
- B) Sevmek kimi zaman rezilce korkuludur
İnsan bir akşamüstü ansızın yorulur
- C) Eğme kırıpklerini gönlüm dolaşiyor
Dilime garipsi bir tutukluk yapıyor.
- D) Çayırırlardan ıslak ve geniş gökyüzü
Camlarda boncuk boncuk yağmur serinliği
- E) Anımsa bizim unutulmuş bir yazımız vardı
Kıyısından çocukların dokunarak geçtiği

8. Severim fırtınanın her türüsünü

I II
Ormanlar uğultulu sular dalgalı
Severim filizkırın fırtınasını
III
Kırıp kanatmıyorsa sevincin türküsünü
IV
Nerde benim baharım
Dalım yaprağım nerde
V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangilerinde diğerlerinden farklı ses olayı vardır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) I ve III E) IV ve V

9. Sevgiye ayırdığım bir gün olmadı

I II
Dosta akrabaya zaman kalmadı
Zannettim ki ömrümün vakti kalmadı
III IV
İrmakların durulduğu yerdeyim.
V

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangilerinde aynı ses olayı vardır?

- A) I ve II B) I ve IV C) III ve IV
D) I ve V E) IV ve V

10. Aşağıdakilerin hangisinde ünsüz türemesine uğramış bir sözcük vardır?

- A) Sıcacık, mutlu ve huzurlu bir ailede yaşamak herkese huzur verir.
- B) Romanlarındaki yalın anlatım, bu romanı okunur kılan en önemli unsurdur.
- C) Bu tarihî bina Milî Mücadele'de başkomutanlık kargâhı olarak kullanılmıştır.
- D) Yıllar sonra onları affetmesi herkesten çok annesini şaşırtmıştı.
- E) Okurlarını düşünmeden yazan bir yazar, gerçekleri anlatmıyor demektir.

11. Türkçede "b" ünsüzü, kendisinden önce gelen "n" ünsüzünü "m"ye çevirir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala aykırı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Güneş, afacan bir çocuk gibi bulutlarla saklambaç oynuyor; bir kaybolup bir gözüküyordu.
- B) Omuzları çökmüş, kambur bir dilenciye benzetiyordum kendimi.
- C) Kışlada çavuşlar, onbaşılar bugün de askerlere talim ettiriyorlardı.
- D) Doğanın kanunudur, tembeller ve işsizler her zaman daha çok yorulurlar.
- E) Önüne getirilen ata bir cambaz çevikliğiyle atladı.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte ünlü türemesi vardır?

- A) Küçücük yaşına rağmen kocaman bir yüreğe sahipti.
- B) Elindeki küçük çakı ile ağaçtan bir kaşık yapmaya çalışıyordu.
- C) Bugünlerde bana ne selam veriyor ne de çevremde dolaşiyor.
- D) Sevimli panda biricik yavrusu ile sabahtan akşama kadar oyunlar oynuyor.
- E) Bunalınca ıpıssız sokakları saatlerce dolaşırdım.

1. Sözü dinletmeyi sever, bunu başaramadığında sinir-
I
lenip hırçınlaşır. Bunun için hemen her zaman hem
II
çevresindekilerin kendisine hem de kendisinin çevre-
III IV
sindekilere karşı davranışlarında ipleri kendi istediği
gerginlikte tutmayı başarırdı.
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde kaynaştırma ünsüzü yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz yumuşamasına uğramış sözcük yoktur?

- A) Roman yazarken konuşmalara yer vermek çoğunlukla kaçınılmazdır.
B) Halk şiirinin sazla, sözle daha doğrusu müzikle sıkı bir kan bağı vardır.
C) Malta'nın üç adasından biri olan Gaza ilginç kayalıkları, mağaraları ile birçok güzelliğe sahip.
D) Zengin kireç taşı yatakları burada taş işçiliğinin gelişmesinin en önemli nedenidir.
E) Şiir, duyguları etkileyerek akıl gücünü baskı altına alır.

3. Venüs ve Dünya, Güneş sisteminde birbirine en çok benzeyen iki gezegendir.

Bu cümledeki altı çizili sözcükte meydana gelen ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünlü düşmesi
C) Ünlü daralması
D) Ünlü türemesi
E) Ünlü değişimi

4. I. Kış bitti... Uzaklarda ilk ümitler gibi yaz
II. Duyuyorum bu sabah, kış içimden çıkalı
III. İçimin dört duvarı bembeyaz badanalı
IV. Ah, sade nefes almak, göğsüme dolan bu haz
V. Bahar pınarlarından içime damlayan su

Numaralanmış dizelerin hangisinde ünlü düşmesi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Arapçadan dilimize giren ve özgün biçimlerinde sonunda ikiz ünsüz bulunan sözcükler Türkçede tek ünsüzle kullanılır. Bu sözcükler ünlüyle başlayan ek veya yardımcı fiille kullanıldıklarında sondaki ünsüz türeyerek ikizleşir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde ünsüz türemesi vardır?

- A) On yıl önce izlediğim oyunu, aynı yönetmenin on yıl sonraki yorumuyla seyretmek güzeldi.
B) İnsanların bakış açıları, değerlendirme ölçütleri yaşla birlikte değişmektedir.
C) Bir ressamın başarılı olmasının ölçütü, resimlerinin çok satılması mıdır?
D) Bir edebî eserin değeri, ne anlattığından çok, nasıl anlattığıyla ölçülür.
E) Hissediyordu bu defa diğer seferlerde olduğu gibi kaybetmeyecekti, kazanacaktı.

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünlü düşmesine uğramış bir sözcük yoktur?

- A) Bilmem ki nasıl anlatsam
Nasıl, nasıl size derdimi
B) Ve uçtu tepemden birdenbire dam
Gök devrildi künde üstüne künde...
C) Çocuk gönlüm kaygılardan âzâde
Yüzlerde nur, ekinlerde bereket
D) Söyle sevda içinde türkümüzü
Aç bembeyaz bir yelken
E) En uzak gemileri korsanların
Seyretmek yıldızların silinmesini

7. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinde farklı bir ses olayı vardır?

- A) Sessizlik kor gibi, bir şehri yakıyor.
 B) Garip şiiri, edebiyatımızda bir devrimdir.
 C) Papatyalar, menekşelere kızar; hakkını ister, bahardan kalan.
 D) Yanlış yapan kişi, doğru tarafa yönelmiş sayılır.
 E) Çevremde olup bitenleri bir süre sessizce izledim.

8. "Umudumu hiçbir zaman yitirmedim."

Bu cümledeki altı çizili sözcükte görülen ses olayı aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Alınan karar, sizler için oldukça önemli bir değişime neden olacak.
 B) Dersin bitiminde onunla uzun uzadıya konuştuk.
 C) Bir yazar için tek gerçeklik okunan yapıtlardır.
 D) Müzeler; yalnızca düşünceleri barındıran, kollayan evlerdir.
 E) Kitabın son bölümünde kendimizi bambaşka bir evrende bulduk.

9. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin hangisinde ünlü daralması yoktur?

- A) Bir akşamüstü beni de beraberinde mi götürmek istiyorsun?
 B) Yine bir sabah, kaybolmuş günlerinin sessizce dönmesini bekliyor.
 C) Dolapta ne kadar yiyecek varsa masaya koyup misafirleri çağırmaya gitti.
 D) Beklenen otobüs, ağustosun sıcağına aldırış etmeden ilerliyordu.
 E) Çocuklar, kır havasına kapılmış durmadan koşuyor.

10. Sıcağı depolayan ve insana olumlu duygular hissetti-
 I II
ren ahşap, eski Türk evlerinin kapılarındaki süsleme-
 III IV
 lerde sıkça kullanılmıştır ve günümüzde de kullanılmaya devam etmektedir.
 V

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden fazla ses olayı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Bana esmeyi anlat bana sevmeyi anlat
 Bana esmeyi anlat esip geçmeyi anlat
 II. Sil baştan başlamak gerek bazen
 Hayatı sıfırlamak
 III. Kalksam duraktan dolmuş gibi
 Arka koltukta unutulmuş gibi
 IV. Ben kuşlardan da küçüktüm
 Bir gece vaktiydi
 V. Yan kalbim yan külden adam olursan
 Yan kalbim yan kaçamazsın sevdadan

Numaralanmış dizelerin hangisinde ünlü değişimi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Çubuk'un önemli kültürel isimlerinden Yemekçi Müzeyen yıllarca düşünlere yemek ve bayramlara baklava yaparak yedi çocuğunun okuması için elinden geleni yapmıştır.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi vardır?

- A) Ünlü daralması
 B) Ünlü düşmesi
 C) Ünsüz düşmesi
 D) Ünsüz benzeşmesi
 E) Ünlü türemesi

1. "Bir kelimenin önceki hecesinde kalın bir ünlü (a, ı, o, u) bulunuyorsa sonraki hecesindeki ünlüler de kalın, ince bir ünlü (e, i, ö, ü) bulunuyorsa sonraki hecesindeki ünlüler de ince olur."

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu kurala uymayan birden fazla sözcük kullanılmıştır?

- A) Geç olmasına rağmen dersin başından kalkmamıştı.
B) Önümüzdeki aylarda sizlere müjdeli bir haber vereceğim.
C) Son fasikül vaktinden önce teslim edilecekmiş.
D) Kitap kapağı tasarlamak da sanatın bir parçasıdır.
E) Deniz, masmavi duruşuyla bizi kendine çağırıyordu.

2. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ünlü değişmesi vardır?**

- A) Sorumluluk duygusu, küçük yaşlarda kazandırılmaktadır.
B) Tiyatro, izleyiciye sözü edilen etkinliğe katılmış hissi verir.
C) Okuyucu, şiirlerimde bana dair hiçbir ize rastlayamaz.
D) Dağların ötesinde herkesin bir kara sevdası vardır.
E) Kapıyı yavaşça açtıktan sonra içini garip bir duygu sardı.

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir sözcükte birbirine zıt ses olayları meydana gelmiştir?**

- A) Yağmur, sonbaharın ilk günlerinde ince ince çiselemeye başladı.
B) Dedem, askerde onbaşı olduğunu söyler dururdu.
C) Çocuklar, saklambaç oynarken mutlu oluyorlardı.
D) Yaşlı at, son seferini yabancı bir köye yaptığından habersiz ilerliyordu.
E) Maçın sonunu beklemeden tribünleri terk eden taraftara hak vermemek mümkün değil.

4. "Konya'ya bir saat ötedeki bir köyden olan bu delikanlı otobüse binmişti, İzmir'e gidecekti. Otobüs İzmir'e gelince şoför yolcuları selamtlemeden evvel nedense yol parasını toplamak âdetindeydi. Bunu genç köylü de biliyordu fakat yazık ki şoförün bu arzusunu yerine getirecek vaziyette değildi. Yanında beş parası yoktu."

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Kaynaştırma
B) Ünsüz benzeşmesi
C) Ulama
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünlü daralması

5. "Emniyet Müdürü durumu kavramıştı. Evet, bu bekçi
I
kendisine verilen sınırı her defasında çok aşıyordu.
II
Bunu hemen buradan alıp aziz dostu Fen Müdürü'nün
III IV
mahallesine vermeli, oranın bekçisini de buraya alma-
V
lıydı."

Yukarıdaki numaralandırılmış bölümlerden hangilerinde ulama vardır?

- A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) IV ve V
E) III ve V

6. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla ses olayı vardır?**

- A) Anımsıyorsun, gözlerimin sende kaldığını
B) Senin sözlerini taşıyor bu şehir, bu fırtına, bu uğultu.
C) Duvardaki saat çoktan durmuş; üzgün, sessiz.
D) Sessizliğiniz beni derinden yaralar; susmasanız, konuşsanız...
E) Yapraklar sapsarı kesilmiş, hazan gelmiş, bize haber vermemiş yine.

7. İlin sembollerinden biri olan Ankara Kalesi'ndeki dış kale Ankara'yı bir yürek şeklinde çevirir.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi vardır?

- A) Ünlü türemesi
B) Ünlü daralması
C) Ünlü düşmesi
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünsüz sertleşmesi

8. Kavşaktaki korkunç kazadan sonra getirilen arabayla
I II
yalnız başıma evin yolunu tuttum. Hiçbir ayrıntıyı hatırlı-
III IV
lamıyordum. Günlerce etkisinden kurtulamadım. Adeta kendimi eve kapattım.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangilerinde ünlü düşmesi yoktur?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) IV ve V E) III ve V

9. Hiçbir şey eğitimin etki alanının dışında kalmaz. Eğitim kötü ahlâkları iyiye çevirebilir, kötü ilkeleri yıkar ve yerine yenilerini koyar.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisine örnek vardır?

- A) Ünlü düşmesi
B) Ünsüz düşmesi
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünsüz benzeşmesi

10. Senin için aldığım menekşeleri
Çalgıcılara dağıttım
Son gece
Son defa başlayan sabah
Yatağımı yine sen düzelt

Bu dizelerde bulunan ses olayları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Ünsüz sertleşmesi – Ünsüz yumuşaması
B) Kaynaştırma – Ünsüz düşmesi
C) Ünlü daralması – Ünsüz yumuşaması
D) Ünlü düşmesi – Ünsüz sertleşmesi
E) Ulama – Ünlü değişmesi

11. Hiçbir şeyden çekmedi dünyada
Nasırdan çektığı kadar;
I
Hatta çirkin yaratıldığından bile
II
O kadar müteessir değildi;
Kundurası vurmadiğı zamanlarda
III
Anmazdı ama Allah'ın adını,
Günahkâr da sayılmazdı.
IV
Yazık oldu Süleyman Efendi'ye
V

Bu dizelerde numaralandırılmış sözcüklerden hangilerinde ses olayı yoktur?

- A) I ve II B) III ve IV C) II ve IV
D) I ve IV E) III ve V

12. Düşmeye doyamadığım dipsiz kuyumundun
Kırılan hayallerimin başrolü oldun
Seni affedecek yollar bulmaktan yoruludun
Seni ben gibi kim sever sanıyorsun?

Yukarıdaki dörtlüğün hangi dizelerinde aynı ses olayı vardır?

- A) I ve II B) II ve IV C) I ve III
D) I ve IV E) III ve IV

1. "Gün ağarırken, köyden kaçarak bilinmez bir diyara gitti."

Bu cümlede görülen ses olayları aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Ünsüz yumuşaması-Kaynaştırma-Ünsüz düşmesi
B) Ulama-Ünsüz yumuşaması-Ünsüz sertleşmesi
C) Ünlü daralması-Ünsüz türemesi-Ünlü düşmesi
D) Ulama-Kaynaştırma-Ünsüz sertleşmesi
E) Ünsüz sertleşmesi-Ünsüz yumuşaması-Kaynaştırma

2. Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi,
Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır.
Kaldırımlar, duyulur ses kesilince sesi,
Kaldırımlar, içimde kıvrılan bir lisandır.

Bu dörtlükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki yerde ulama vardır.
B) Ünsüz yumuşamasına aykırı sözcük kullanılmıştır.
C) Ünlü düşmesi olan birden fazla sözcük vardır.
D) Kalınlık-incelik uyumuna aykırı sözcükler vardır.
E) Birden çok kaynaştırma ünsüzü vardır.

3. Göğsümden havaya kattığım zehir,
Solduracak bir gül gibi ömrünü.
Kaçıp dolaşsan da sen, şehir şehir.
Bana kalacaksın yine son günü.

Bu dörtlükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. ve II. dizede ünlü düşmesi vardır.
B) Birden fazla ses olayının olduğu sözcük bulunmaktadır.
C) Ünsüz yumuşamasına aykırılık vardır.
D) Ünlü değişmesi söz konusudur.
E) II. dizede kaynaştırma vardır.

4. Rengini dünyaya ilk defa sunan
Adsız bir çiçek gibi parlıyorsa gözlerim
Sevgilim
Bana 'sen bir şairsin' dediğin zaman...

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünsüz düşmesi
B) Ünlü daralması
C) Ünlü değişmesi
D) Ünsüz değişmesi
E) Kaynaştırma

5. "Öykü türü, yapısı gereği kısa ve yoğun bir anlatımı gerektirmektedir. Rasim Özdenören de zaman zaman genelde nesrin, özelde ise öykünün kısa ve yoğun olanını tercih eder."

Altı çizili kelimelerden hangisinde ses olayı yoktur?

- A) yapısı
B) gereği
C) anlatımı
D) nesrin
E) eder

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı ses olayları bir arada kullanılmıştır?

- A) Vatan denilince aklımıza Namık Kemal gelir.
B) Resim sanatı, ruha arınma konusunda yardımcı olur.
C) Yanlış şıkkı işaretlemek hayatımızdaki en büyük hata değildir.
D) Devrik cümleler, yine bu yapıtında da fazlaca bulunuyor.
E) Diğer sayımızda antropoloji temelli bir dosya yayımlanacaktır.

7. “Üniversiteye kaydolduğu gün, yeni bir hayata başladığını da biliyor ve gülümsüyordu bu yeni adımla.”

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü türemesi
D) Ünlü daralması
E) Ünsüz yumuşamasına aykırılık

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “b/m” benzeşmesi vardır?

- A) Kaleyi fethettikten sonra idareyi en güvendiği komutanına verdi.
B) İç kesimlerdeki baskın kültür, henüz kendini aşabilmiş değil.
C) Büyüdükleri kentin eski semtlerine gezmeye gitti.
D) Hüzünün en koyusunu yanına alıp dolambaçlı yollara koyuldu.
E) Konya Ereğli’deki festival ulusal basının dikkatini çekmeyi başardı.

9. Çemberimde gül oya,
Gülmedim doya doya
Dertleri karıyorum,
Günleri saya saya
Al beni kıyamam seni

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi vardır?

- A) Ulama
B) Kaynaştırma
C) Ünlü türemesi
D) Ünlü daralması
E) Ünsüz düşmesi

10. “Zincirlerimiz bizimle birlikte gelir, tam bir özgürlük değildir kavuştuğumuz, döner döner bakarız bırakıp gittiğimize, onunla dolu kalır düşlerimiz.”

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz düşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Kaynaştırma
D) Ünsüz sertleşmesi
E) Ünsüz yumuşamasına aykırılık

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla ses düşmesi söz konusudur?

- A) Kaptan, uzak diyarlara yeniden açılacağı için çok mutluydu.
B) Tarihçiler, devrin değiştiğini söylese de onlara kulak asmamak gerek.
C) Çocuğun benzine renk gelmiş, getirilen sıcacık çorbayı iştahlıca içmişti.
D) Finansal krizler; fikir ayrılıklarından, kutuplaşmalardan kendine pay çıkarmayı ihmal etmez.
E) Müzikte anlam açıktır, şiir ise kapalıktan sık sık beslenir.

12. “Romanın çok sevilen bir edebiyat türü olduğu gerçektir. Nereye giderseniz gidiniz, en çok onun okun-

I II
duğunu görürsünüz. Şiir için de böyledir. Yaşamak için çalışıp didinmelerimizden fırsat bulduk mu elimize aldığımız şey ya bir roman ya da bir şiir kitabıdır. Bir III
geziye çıkığımız zaman, çantamızın bir köşesine yer- IV
leştirmeyi unutmadığımız yine onlardır.” V

Bu parçada numaralandırılmış sözcüklerden hangisinde birden fazla ses olayı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Sıcaktan bunalmış, toza toprağa bulanmış köylüler arklar, yataklar su ile dolmaya başladığı zaman büyük bir bayram sevinci duyar; çocuklar sevinçlerinden bağırışlar, en küçükleri ayaklarını suya sokar ya da kâğıt-tan yapılmış kayıklar yüzdürür.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarının hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü düşmesi
D) Kaynaştırma
E) Ünlü daralması

2. Sisin bastırmaya başladığı bu saatlerde İstanbul'un
I II
görkemli diye anlatılan görüntüsü bana dehşet veriyor.
III IV V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde bir ses olayı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Mimarinin, inancın ve çok kültürlülüğün şehri Mardin şimdilerde güncel sanatın doğudaki merkezi olmaya hazırlanıyor.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangileri yoktur?

- A) Ünsüz düşmesi – Ünsüz benzeşmesi
B) Ünsüz yumuşaması – Kaynaştırma
C) Ünsüz yumuşamasına aykırılık – Ünsüz düşmesi
D) Ünlü daralması – Ünsüz yumuşaması
E) Kaynaştırma – Ünsüz benzeşmesi

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte ötekilerden farklı bir ses olayı vardır?

- A) Telefon hattımı değiştirmek için kâğıtları imzala-dım.
B) Böyle bir teklifi reddetmek hiç işime gelmez.
C) Kardeşlerden biri hakkına razı olmayınca kavga çıktı.
D) İşlerimi halletmek zaman alınca toplantıya geç kal-dım.
E) Yorgunluk ve bıkkınlık gözlerinden okunuyordu.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükte ötekilerden farklı bir ses olayı vardır?

- A) Mardin'in daracık tarihî sokaklarında bütün gün dolaşım.
B) Eşyalarını çabucak toplayıp ilk uçaktan yer ayırttı.
C) Bırak yumuşacık bir yatağı boş bir yer bulsa uyuy-acaktı.
D) Yarışmada küçümsenemeyecek bir başarı elde ettik.
E) Yazın büyücek bir karpuzu bir seferde yiyorduk.

6. Pencerenin önüne oturup camı açtı. Ağacın fırtınada
I II

savrulan yaprakları fırtınadan sonra sakinleşmiş, kuş-
III
lar dallarda oynamaya başlamıştı.
IV V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerdeki ses olayları ikiye eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Üzerimden süzülerek geçen martıları seyrediyorum.
 II. Martılar bir insan gibi yüzerek avlarını yakalıyor.
 III. Martıların tüyleri yağ tabakasından dolayı hiç ıslanmıyor.
 IV. Denizden çıkan martı hemen göğe doğru kanat çırpıyor.
 V. Sonra ikinci av için tekrar denize dalıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde ünlü daralması vardır?

- A) I ve II B) III ve IV C) II ve III
 D) IV ve V E) I ve V

8. Romanla öykünün benzerliği, ayrılan yönleri üzerine pek çok söz söylenmiştir. Romandaki rahatlığın öyküde bulunmadığı, öykünün daha zor bir tür olduğu edebiyat adamlarınca kabul edilmiştir.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde birden çok ses olayı vardır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
 D) IV ve V E) III ve V

9. Her aşığın uğrunda aklını kaybettiği, yanağı bembeyaz, saçları simsiyah bir kız vardır.

Yukarıdaki cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisinde diğerlerinden daha çok ses olayı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Kimseyi yanına almadın, kimseden yardım istemedin diyelim. İçindeki yalnızlığı susturup yüreğindeki sancıları dindirebilecek misin?

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Kaynaştırma
 B) Ünlü daralması
 C) Ünsüz sertleşmesi
 D) Ünsüz yumuşaması
 E) Ünsüz düşmesi

11. Hakkında konuştuğumuz şiiri bir kez daha birlikte okuyunca şiirin farklı bir lezzeti bulunduğunu anladık.

Yukarıdaki cümlede numaralanmış sözcüklerin hangilerinde aynı ses olayı vardır?

- A) I ve III B) I ve V C) III ve V
 D) II ve IV E) IV ve V

12. Karanlığa salkım salkım asılı duran yıldızlar gibi ben de pencereye asılı duracağım. Yıldızlar teker teker şehrin kucağında durup bir daha yükselmeyecek.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarının hangisi yoktur?

- A) Ulama
 B) Ünsüz düşmesi
 C) Ünlü düşmesi
 D) Ünsüz benzeşmesi
 E) Ünsüz yumuşaması

1. Denizin derinliğine aldirmeden suya atlayan çocuk onu
I II
seyredenlerin yüreğini ağzına getirdi.
III IV V
- Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden çok ses olayı yoktur?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Güneş karşı sırtların üzerinde yavaş yavaş alçalırken denizdeki parıltılar gittikçe daha fazla kıvılcımlanıyor, insanın gözünü alıyordu.
- Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarının hangisi yoktur?**
- A) Ulama
B) Ünsüz düşmesi
C) Ünsüz sertleşmesi
D) Kaynaştırma
E) Ünlü daralması

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü düşmesi yoktur?
- A) Bir ara yanlış bir yola girdiğimi fark ettim.
B) Çevrede yol soracak ne bir insan ne açık bir dükkan var.
C) Biraz daha gidince karşıma bir kavşak çıktı.
D) İçimden bir ses sağa dönmem gerektiğini söyledi.
E) Gecenin ilerleyen saatlerinde nihayet bir köye geldim.

4. Bir sanatçı yeteneği ve çalışması sonucunda yetkinliğe
I II III IV
ulaşacaktır.
V
- Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden çok ses olayı vardır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Edebiyat dünyasındaki canlılığın milletin kültür hayatına, edebiyat ve sanat birikimine önemli katkılar sağlayacağını düşünüyorum.
- Bu cümlede aşağıdakilerin hangisi yoktur?**
- A) Ünsüz yumuşamasına aykırılık
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz sertleşmesi
E) Kaynaştırma

6. Edebiyat öğretmenleri derslerinde şiirden söz ettiklerinde ya da bir şiir metnini incelediklerinde öğrencilerden şiirin barındırdığı güzellikleri bulmalarını istiyor mu?
- Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?**
- A) Ünsüz sertleşmesi
B) Ünlü türemesi
C) Ünlü daralması
D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz yumuşaması